

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
เรื่อง ชื่อผลงานและเค้าโครงผลงานของผู้เข้ารับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ

ด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการประเมินข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๐๐๑/ว ๑๔๑๒ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ กำหนดให้ประกาศชื่อผลงานและเค้าโครงผลงานของผู้เข้ารับการประเมิน เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ และกำหนดเวลาเพื่อเปิดโอกาสให้มีการทักท้วงได้ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงขอประกาศชื่อผลงานและเค้าโครงผลงานของนางสาวทิพย์ธีรา รัมมณีย์ นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ กลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๑ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ตำแหน่งเลขที่ ๑๔๕ ผู้เข้ารับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการพิเศษ สังกัดและตำแหน่งเลขที่เดิม ประกอบด้วย

๑. ผลงานหรือผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ

เรื่อง การจัดทำเอกสารประกอบการเตรียมการเข้ารับการทบทวนสถานะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ภายใต้กรอบความร่วมมือเครือข่ายพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Global Alliance of National Human Rights Institutions: GANHRI) สมัยประชุมที่ ๑ ของปี ๒๕๖๕

๒. ผลงานที่เป็นข้อเสนอแนวคิดในการปรับปรุงหรือพัฒนางาน

เรื่อง ข้อเสนอเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดทำเอกสารแสดงความสอดคล้องกับหลักการปารีส (Statement of Compliance: SoC) ประกอบการเตรียมการเข้ารับการประเมินสถานะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ หากมีผู้ประสงค์ทักท้วงให้ดำเนินการภายใน ๓๐ วันนับแต่วันประกาศ หากครบกำหนดดังกล่าวแล้ว ไม่มีผู้ใดทักท้วง สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะดำเนินการประเมินผลงานตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวต่อไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายพิทักษ์พล บุญมาลิก)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ผลงานหรือผลสำเร็จของงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบ
ตำแหน่งประภทวิชาการ
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระดับ (ชำนาญการ/ชำนาญการพิเศษ/เชี่ยวชาญ)

ชื่อผู้เข้ารับการประเมิน นางสาวทิพย์ธีรา รัมมณีย์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง นักวิชาการสิทธิมนุษยชน ระดับ ชำนาญการ

๑. ชื่อผลงาน

การจัดทำเอกสารประกอบการเตรียมการเข้ารับการทบทวนสถานะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ภายใต้กรอบความร่วมมือเครือข่ายพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Global Alliance of National Human Rights Institutions: GANHRI) สมัยประชุมที่ ๑ ของปี ๒๕๖๕

ระยะเวลาที่ดำเนินการ

ระหว่างเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ - มีนาคม ๒๕๖๕ รวมระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี ๓ เดือน

๒. บทนำ/สภาพปัญหาหรือความสำคัญของเรื่อง

การประเมินสถานะ (accreditation) เป็นกลไกหนึ่งภายใต้ GANHRI ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลสำหรับพิจารณาความสอดคล้องของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการเกี่ยวกับสถานะของสถาบันแห่งชาติ (Principles Relating to the Status of National Institutions) หรือที่เรียกโดยย่อว่า หลักการปารีส (Paris Principles) ซึ่งเป็นหลักการชี้แนะขั้นพื้นฐานสำหรับการจัดตั้งและการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาประเมินสถานะตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ GANHRI กำหนด

การพิจารณาประเมินสถานะจะพิจารณาความสอดคล้องของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใน ๒ ส่วนหลัก ได้แก่ ความสอดคล้องของกฎหมายและการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำหรับผลของการประเมินสถานะ แบ่งออกเป็น สถานะ A หมายถึง มีความสอดคล้องกับหลักการปารีสโดยสมบูรณ์ และ สถานะ B หมายถึง มีความสอดคล้องกับหลักการปารีสเพียงบางส่วน โดยสมาชิกที่ได้รับการประเมินสถานะ A มีสิทธิออกเสียง (voting member) ใน GANHRI และมีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกในคณะกรรมการบริหาร GANHRI ตลอดจนคณะอนุกรรมการและคณะทำงานต่าง ๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมในเวทีสหประชาชาติซึ่งผลของสถานะที่แตกต่างกันนี้ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการแสดงบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในเวทีระหว่างประเทศ ในขณะที่เดียวกันก็สะท้อนถึงภาพลักษณ์ของรัฐบาลในการให้ความสำคัญกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในประเทศด้วย

เมื่อปี ๒๕๔๗ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) สมัครเข้าเป็นสมาชิกของ GANHRI (เดิมใช้ชื่อว่า “คณะกรรมการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศว่าด้วยสถาบันระดับชาติเพื่อการส่งเสริม

และคํุมครองสิทธิมนุษยชน” (International Coordinating Committee of the national institutions for the promotion and protection of human rights: ICC) และได้รับสถานะ A จากการประเมินสถานะครั้งแรก ซึ่งตามหลักเกณฑ์ของ GANHRI สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีสถานะ A จะต้องเข้ารับการประเมินเพื่อทบทวนสถานะทุก ๕ ปี

ในปี ๒๕๕๑ กสม. ได้เข้ารับการทบทวนสถานะรอบ ๕ ปีแรกและได้รับสถานะ A โดยคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (Sub-Committee on Accreditation: SCA) ได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้ กสม. ดำเนินการปรับปรุง ต่อมาในปี ๒๕๕๖ กสม. เข้ารับการทบทวนสถานะตามรอบ โดย SCA พิจารณาแล้วมีข้อเสนอแนะให้เลื่อน (defer) การพิจารณา ออกไปโดยขอให้ กสม. ชี้แจงเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ ที่ยังมีข้อห่วงกังวลอยู่ และต่อมาเมื่อเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ SCA ได้เสนอให้ลดสถานะของ กสม. ลงเป็นสถานะ B อย่างเป็นทางการ เนื่องจากเห็นว่า กสม. ยังไม่สามารถชี้แจงประเด็นข้อห่วงกังวลของ SCA ได้ ส่งผลให้ กสม. มีสถานะเป็นสมาชิกที่ไม่มีสิทธิออกเสียง (non-voting member) และไม่มีสิทธิแสดงบทบาทบางประการในเวทีของสหประชาชาติ

กรณีของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ได้รับสถานะ B สามารถสมัครเพื่อขอเข้ารับการประเมินสถานะได้ทันทีเมื่อได้ดำเนินการแก้ไขข้อห่วงกังวลที่แสดงถึงความไม่สอดคล้องกับหลักการปารีสแล้ว ดังนั้น เมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ กสม. จึงสมัครเข้ารับการทบทวนการประเมินสถานะเมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๖๑ และเข้ารับการสัมภาษณ์จาก SCA ผ่านระบบทางไกล เพื่อประกอบการพิจารณาการขอรับการประเมินปรับสถานะของ กสม. เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ต่อมาในวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ ฝ่ายเลขานุการ SCA ได้มีหนังสือแจ้งมติของ SCA ที่ให้เลื่อน (defer) การพิจารณาการประเมินสถานะของ กสม. ไทยออกไปเป็นเวลา ๑๘ เดือน หรือ ๓ สมัยประชุม เนื่องจากยังคงมีข้อห่วงกังวล ๔ ประเด็นที่ต้องการให้ กสม. ได้ดำเนินการเพื่อแก้ไขในช่วงดังกล่าว ได้แก่ (๑) ประเด็นความเป็นอิสระ (๒) ประเด็นการสรรหาและแต่งตั้ง (๓) ประเด็นการติดตามข้อเสนอแนะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ (๔) ประเด็นอำนาจหน้าที่กึ่งตุลาการ ด้วยเหตุนี้ การจัดทำเอกสารประกอบการเข้ารับการประเมินสถานะของ กสม. ภายใต้ GANHRI ในสมัยประชุมที่ ๑ ของปี ๒๕๖๕ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

เรื่องที่น่าเสียดายนี้เป็นบทบาทของสำนักงาน กสม. ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของ กสม. โดยกลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๑ สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ซึ่งมีกรอบภารกิจในการประสานและพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านสิทธิมนุษยชนในระดับระหว่างประเทศและภูมิภาค ซึ่งรวมถึงกรอบความร่วมมือเครือข่ายพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือ GANHRI และกรอบความร่วมมือเครือข่ายสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Forum of National Human Rights Institutions: APF)

ผู้เข้ารับการประเมินได้รับมอบหมายให้ติดตามผลการพิจารณาของ SCA ในการประชุมเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ และการดำเนินการที่เกี่ยวข้องภายหลังรับทราบผล โดยผู้เข้ารับการประเมินได้ติดตามผลการพิจารณาและประสานงานอย่างใกล้ชิดกับผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นสำนักงานข้าหลวงใหญ่เพื่อสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (OHCHR) ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการของ SCA และผู้รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการประเมินสถานะจากเครือข่ายสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APF) เพื่อเตรียมการจัดทำเอกสารประกอบการเข้ารับการประเมินสถานะในสมัยประชุมที่ ๑ ของปี ๒๕๖๕ ตามที่ SCA กำหนด

๓. หลักวิชาการ/แนวความคิดที่ใช้ในการดำเนินการ

๓.๑ แนวความคิดและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและการประเมินสถานะ

๓.๑.๑ “หลักการเกี่ยวกับสถานะของสถาบันแห่งชาติ (Principles Relating to the Status of National Institutions)” หรือ “หลักการปารีส” (Paris Principles) เป็นหลักการชี้แนะขั้นพื้นฐานสำหรับการจัดตั้งและการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งได้รับการรับรองตามมติที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติที่ ๔๘/๑๓๔ (UNGA Resolution 48/134) เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๓๗ (ค.ศ.๑๙๙๔)

๓.๑.๒ กฎระเบียบของ GANHRI ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่ทำหน้าที่ในการประเมินสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกฎระเบียบของ SCA ได้แก่

๓.๑.๒.๑ ธรรมนูญ GANHRI (GANHRI Statute)

๓.๑.๒.๒ ระเบียบวิธีปฏิบัติของคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA Rule of Procedures: RoPs)

๓.๑.๒.๓ ข้อสังเกตทั่วไปของคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA General Observations: G.O.)

๓.๑.๒.๔ แนวปฏิบัติของคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA Practice notes)

๓.๒ กฎหมาย กฎ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๓.๒.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นกฎหมายจัดตั้ง กสม.

๓.๒.๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นกฎหมายจัดตั้ง กสม. และกำหนดรายละเอียดอำนาจหน้าที่ ตลอดจนการดำเนินงานของ กสม.

๓.๒.๓ ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๒.๔ ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริง กรณีมีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม พ.ศ. ๒๕๖๔

๓.๒.๕ ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยการติดตามผลการดำเนินการด้านสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. สรุปสาระสำคัญและขั้นตอนการดำเนินการ

๔.๑ สรุปสาระสำคัญ

๔.๑.๑ หลักการและเหตุผล

โดยที่ กสม. เป็นสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติของไทย มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายในการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน รวมถึงการแสดงบทบาทและมีส่วนร่วมในเวทีระหว่างประเทศได้ ทั้งนี้ การแสดงบทบาทบางประการจะจำกัดเฉพาะสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ได้รับสถานะ A จากกระบวนการประเมินความสอดคล้องกับหลักการปารีสภายใต้เครือข่ายพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งหมายถึงการเป็นสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีความสอดคล้องกับหลักการปารีสอย่างสมบูรณ์

สำหรับ กสม. นั้น ได้เข้ารับการประเมินสถานะครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๔๗ และได้รับสถานะ A ซึ่งตามหลักเกณฑ์ของ GANHRI สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ได้รับสถานะ A จะต้องเข้ารับการทบทวนสถานะ (re-accreditation) ทุก ๕ ปี เนื่องจากสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีสถานะ A มีบทบาทมากขึ้นในกิจกรรมและกลไกด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวทีของคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ GANHRI จึงกำหนดให้มีการทบทวนสถานะของสมาชิกอย่างจริงจังเพื่อให้มั่นใจว่าสมาชิกมีความเป็นอิสระอย่างแท้จริงตามหลักการปารีส ทั้งนี้ หาก SCA เห็นว่ากฎหมายหรือการดำเนินการของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใดมีข้อน่าท้วงกังวลว่าอาจไม่สอดคล้องกับหลักการปารีส SCA จะเสนอแนะต่อคณะกรรมการบริหาร GANHRI ซึ่งจะเป็นเหตุให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติถูกปรับลดสถานะลงได้ โดยมีขั้นตอนกระบวนการตามที่กำหนดในข้อบังคับการประชุมของ SCA

กสม. เข้ารับการทบทวนสถานะรอบ ๕ ปีแรก เมื่อปี ๒๕๕๑ และได้รับสถานะ A อีกครั้ง ทั้งนี้ SCA มีข้อสังเกตบางประการที่เห็นว่ากฎหมายและการดำเนินงานของ กสม. บางประการควรมีการแก้ไขปรับปรุง ต่อมาในปี ๒๕๕๖ กสม. เข้ารับการทบทวนสถานะรอบ ๕ ปีเป็นครั้งที่ ๒ และ SCA ได้เลื่อนการพิจารณาออกไปเนื่องจากมีประเด็นที่ SCA ต้องทำความเข้าใจและเพื่อเปิดโอกาสให้ กสม. ได้ชี้แจง ใดๆ ก็ดี หลังจากที่ SCA ได้พิจารณาคำชี้แจงของ กสม. และข้อมูลเพิ่มเติมอื่น ๆ แล้ว SCA เห็นว่า ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของ SCA ในคราวก่อนยังไม่ได้รับการแก้ไขและดำเนินการอย่างเพียงพอ จึงเป็นเหตุให้ กสม. ถูกปรับลดสถานะเป็น B ซึ่งหมายถึงการสูญเสียสิทธิบางประการในการแสดงบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือของ กสม. และภาพลักษณ์ของประเทศไทยด้วย ด้วยเหตุนี้ การดำเนินการเพื่อปรับสถานะเป็น A จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

๔.๑.๒ วัตถุประสงค์

การจัดทำเอกสารประกอบการเข้ารับการประเมินสถานะมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมวิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการและความก้าวหน้าในการแก้ไขข้อห่วงกังวลจากการพิจารณาของ SCA ตลอดจนแสดงให้เห็นถึงความพยายามของ กสม. ในการแก้ไขปรับปรุงทั้งด้านกฎหมายและการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักการปารีส ที่สามารถดำเนินการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิ

มนุษยชนได้ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ในฐานะสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยเอกสารจะต้องดำเนินการตามรูปแบบ หลักเกณฑ์ และระยะเวลาที่กำหนด

๔.๑.๓ เป้าหมาย

การจัดทำเอกสารประกอบการเข้ารับการประเมินสถานะนี้มีกลุ่มเป้าหมาย คือ SCA ซึ่งจะเป็นผู้พิจารณาประเมินสถานะจากข้อมูลจากผู้เข้ารับการประเมินได้ทำการรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์และเรียบเรียงข้อมูลให้เป็นเป็นเอกสารที่แสดงถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของ กสม. ตลอดจนผลการดำเนินงานของ กสม. ที่มีความสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ตามหลักการปารีสและมาตรฐานสากล รวมถึง กสม. และผู้บริหารสำนักงาน กสม. ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ตอบคำถามสัมภาษณ์ของ SCA อันเป็นกระบวนการหนึ่งในการพิจารณาประเมินสถานะ

๔.๒ ขั้นตอนการดำเนินการ

๔.๒.๑ เมื่อผู้เข้ารับการประเมินได้รับทราบผลการพิจารณาของ SCA เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ ที่ให้เลื่อน (defer) การพิจารณาออกไปก่อน เนื่องจาก SCA ยังมีประเด็นข้อสังเกต ๔ ประการแล้ว ผู้เข้ารับการประเมินได้ตรวจสอบรายละเอียดผลการพิจารณาดังกล่าว พบว่า มีถ้อยคำบางประการที่คลาดเคลื่อนไปจากข้อเท็จจริงในระหว่างการสัมภาษณ์ จึงได้เสนอให้มีการแก้ไขให้ถูกต้อง

๔.๒.๒ เมื่อ SCA ได้แก้ไขปรับปรุงรายละเอียดของผลการพิจารณาให้มีความถูกต้องแล้ว ผู้เข้ารับการประเมินจึงนำเสนอ กสม. พิจารณารายละเอียดของข้อห่วงกังวลที่ปรากฏในรายงานของ SCA ฉบับทางการในแต่ละประเด็นเพื่อกำหนดแนวทางการปรับปรุงแก้ไข โดยแบ่งเป็นการดำเนินการด้านกฎหมาย และการดำเนินการด้านรูปแบบหรือแนวทางการดำเนินงานของ กสม.

๔.๒.๒.๑ กรณีของการดำเนินการด้านกฎหมาย ได้จัดให้มีกระบวนการปรึกษาหารือร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วน และสรุปผลการปรึกษาหารือเพื่อใช้ประกอบการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด

๔.๒.๒.๒ กรณีการดำเนินการเพื่อปรับปรุงกระบวนการภายในของสำนักงาน กสม. ได้มีการปรึกษาหารือระหว่างสำนักต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน รวมถึงการจัดทำแนวปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความชัดเจน

๔.๒.๓ ผู้เข้ารับการประเมินได้ติดตามผลและรวบรวมข้อมูล เอกสารหลักฐานของการดำเนินการเพื่อแก้ไขข้อห่วงกังวลของ SCA ในประเด็นต่าง ๆ

๔.๒.๔ ผู้เข้ารับการประเมินได้วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงเป็นเอกสารเพื่อนำเสนอ SCA ด้วยรูปแบบและภาษาที่ชัดเจน ครบถ้วน พร้อมด้วยเอกสารอ้างอิง เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับและเสนอที่ประชุม กสม. พิจารณา

๔.๓.๕ เมื่อ กสม. มีมติเห็นชอบ ผู้เข้ารับการประเมินจึงได้จัดส่งข้อมูลและเอกสารอ้างอิงตามหลักเกณฑ์ของ GANHRI ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๕. ผู้ร่วมดำเนินการ (ถ้ามี)

ผู้เข้ารับการประเมินเป็นผู้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำเอกสารประกอบการเตรียมการเข้ารับการประเมินสถานะในสมัยประชุมที่ ๑ ปี ๒๕๖๕ โดยดำเนินการในสัดส่วนร้อยละ ๑๐๐ ของผลงาน ภายใต้การกำกับดูแลของผู้อำนวยการกลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๑ ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และรองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางสาวอัจฉรา ฉายากุล) ตามลำดับ

๖. ผลงานในส่วนที่ผู้เสนอเป็นผู้ดำเนินการ/ปฏิบัติ

นางสาวทิพย์ธีรา รัชมณีย์ ผู้เข้ารับการประเมิน ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ และผู้อำนวยการกลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ ๑ ตามลำดับ ให้เป็นผู้รับผิดชอบการจัดทำเอกสารประกอบการเข้ารับการประเมินสถานะของ กสม. สมัยประชุมที่ ๑ ปี ๒๕๖๕ ตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์ผลการพิจารณาของ SCA หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง การประสานรวบรวมข้อมูล การปรึกษาหารือกับสำนักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น การติดตามผลและวิเคราะห์ข้อมูล การเรียบเรียงและจัดทำเอกสารประกอบการเข้ารับการประเมินสถานะ ตลอดจนการจัดส่งเอกสารภายในระยะเวลาที่กำหนด ในสัดส่วน ๑๐๐%

๗. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ)

๗.๑ ได้ผลการพิจารณารายละเอียดของข้อห่วงกังวลและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเพื่อแก้ไขข้อห่วงกังวลของ SCA

๗.๒ ได้เอกสารแสดงผลการดำเนินงานเพื่อแก้ไขข้อห่วงกังวลของ SCA ทั้ง ๔ ประเด็น พร้อมด้วยเอกสารอ้างอิงเพื่อเสนอต่อ SCA

๗.๓ กสม. และเจ้าหน้าที่ของสำนักงาน กสม. ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลงานของผู้เข้ารับการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการพิจารณาความสอดคล้องกับหลักการปารีสและการประเมินสถานะของ กสม.

๗.๔ กสม. สามารถนำผลงานของผู้เข้ารับการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักการปารีส

๗.๕ สำนักงาน กสม. สามารถนำผลงานของผู้เข้ารับการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนแนวทางการดำเนินงานให้สอดคล้องกับหลักการปารีส

๘. การนำไปใช้ประโยชน์

๘.๑ นำไปใช้ในการเสนอ SCA เพื่อประกอบการพิจารณาทบทวนการประเมินสถานะของ กสม. สมัยประชุมที่ ๑ ปี ๒๕๖๕

๘.๒ นำไปใช้เป็นเอกสารพื้นฐานที่แสดงบทบาทและผลการดำเนินงานของ กสม. ในประเด็นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพบหารือกับภาคส่วนต่าง ๆ

๘.๓ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ในการจัดทำเอกสารประกอบการเข้ารับการประเมินสถานะหรือทบทวนสถานะในอนาคต

๘.๔ นำไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๘.๕ บุคลากรของสำนักงาน กสม. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินสถานะ และการนำหลักการปารีส ตลอดจนแนวทางการพิจารณาความสอดคล้องกับหลักการปารีสของ SCA ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างเป็นระบบ

๘.๖ นำไปใช้ประกอบการจัดทำแผนงานเพื่อเตรียมการเข้ารับการประเมินสถานะ และสนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ (KM) ของสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เกี่ยวกับการเข้ารับการประเมินสถานะใน GANHRI

๘.๗ นำไปใช้เป็นแนวทางการทำงานเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการปารีส

๙. ความยุ่งยากในการดำเนินการ/ปัญหา/อุปสรรค

แม้ว่าการจัดทำเอกสารประกอบการเตรียมการเข้ารับการประเมินสถานะในสมัยประชุมที่ ๑ ของ SCA ปี ๒๕๖๕ จะประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ก็ตาม แต่จากการดำเนินงานที่ผ่านมาสามารถสรุปความยุ่งยากในการดำเนินการ ปัญหาและอุปสรรคได้ ดังนี้

๙.๑ การตีความประเด็นข้อห้วงกังวลของ SCA และสิ่งที่ SCA คาดหวังให้ กสม. ดำเนินการเป็นเรื่องเฉพาะที่มีรายละเอียดซับซ้อน ไม่สามารถตีความจากรายงานของ SCA ซึ่งมีลักษณะเป็นเพียงข้อสรุป และอ้างอิงจากหลักการปารีสและข้อสังเกตทั่วไปที่ SCA ใช้ประกอบการพิจารณาแต่เพียงอย่างเดียวได้ แต่จะต้องทราบประวัติความเป็นมาของเรื่องรวมถึงบริบทแวดล้อมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ SCA ทำการพิจารณาและให้ข้อสังเกตในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อการกำหนดแนวทางการดำเนินการแก้ไขให้ตรงประเด็น และการดำเนินการให้ทันภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๙.๒ เนื่องจากข้อมูลผลการดำเนินงานเพื่อแก้ไขข้อห้วงกังวลของ SCA เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหลายสำนัก เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องมีทักษะในการรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน และเป็นระบบ รวมทั้งต้องสามารถวิเคราะห์ แยกแยะประเด็นความสอดคล้องตามหลักการปารีสได้อย่างแม่นยำ เพื่อให้เอกสารประกอบการเข้ารับการประเมินสถานะมีความถูกต้องครบถ้วน ชัดเจน ตรงประเด็น และไม่เปิดช่องให้เกิดการตีความที่ส่งผลกระทบต่อในทางลบได้

๙.๓ การดำเนินการแก้ไขข้อห้วงกังวลของ SCA ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายภายในกรอบระยะเวลาที่จำกัด และในหลายขั้นตอนอยู่นอกเหนือการควบคุมของ กสม. ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องใช้กระบวนการติดต่อประสานงานเพื่อซักซ้อมทำความเข้าใจ ตอบข้อซักถาม และชี้แจงขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นฝ่าย

นิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร และภาคประชาสังคม รวมถึงต้องมีความรอบคอบ มีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน รายละเอียดต่าง ๆ และมีความระมัดระวังในเรื่องความถูกต้องชัดเจนในการประสานงาน มีความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคนิคในการจัดการ ศิลปะในการสื่อสารและประสานงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและไม่มีข้อผิดพลาด

๙.๔ เอกสารประกอบการเข้ารับการประเมินสถานะต้องจัดทำเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบต้องมีทักษะการสื่อสารโดยเฉพาะการเรียบเรียงข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษให้สื่อความหมายตรงตามเจตนารมณ์และแสดงให้เห็นถึงความพยายามอย่างมากที่สุดของ กสม. ในการดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการปารีสภายใต้กรอบระยะเวลาที่กำหนด

๑๐. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑๐.๑ การสื่อสารข้อมูลให้ระดับนโยบายได้รับทราบและเข้าใจจะทำให้การกำหนดทิศทางการดำเนินงานเป็นไปอย่างชัดเจน สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและบรรลุเป้าประสงค์ได้ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด

๑๐.๒ การสื่อสารและประสานข้อมูลกับสำนักต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจะทำให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน และสามารถติดตามผลได้อย่างเป็นระบบ

๑๐.๓ การเข้าร่วมการประชุมในประเด็นที่เกี่ยวข้องจะทำให้สามารถติดตามผลการดำเนินงานที่เป็นปัจจุบัน รวมทั้งได้รับฟังข้อคิดเห็นและเหตุผลประกอบการดำเนินการในแต่ละประเด็นได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

๑๐.๔ ควรประสานงานกับสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอื่น ๆ ที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการจัดทำเอกสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อเสนอแนะ

๑๐.๕ ควรประสานงานกับผู้แทนของเครือข่ายสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในระดับภูมิภาค ซึ่งเป็นผู้สังเกตการณ์ในการประชุม SCA เนื่องจากจะสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกถึงมุมมองและความคาดหวังของ SCA ได้

ขอรับรองว่าข้อมูลเกี่ยวกับผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อผู้เสนอผลงาน

(นางสาวทิพย์ธีรา รัมมณีย์)

ตำแหน่ง นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕

ขอรับรองว่าสัดส่วนหรือลักษณะงานในการดำเนินการของผู้เสนอผลงานข้างต้นถูกต้อง
ตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อผู้ร่วมดำเนินการ ลงชื่อผู้ร่วมดำเนินการ
(.....) (.....)

ตำแหน่ง..... ตำแหน่ง

วันที่ วันที่

ลงชื่อผู้ร่วมดำเนินการ ลงชื่อผู้ร่วมดำเนินการ
(.....) (.....)

ตำแหน่ง..... ตำแหน่ง.....

วันที่ วันที่

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อผู้ควบคุมดูแลการดำเนินการ

ลงชื่อ.....

(นางเพ็ชรา เปลี่ยนศิริ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มงานความร่วมมือสิทธิมนุษยชน

ระหว่างประเทศ ๑

วันที่ 27 เม.ย. 2565

ลงชื่อผู้บังคับบัญชาระดับสำนัก

ลงชื่อ.....

(นางสาววัลลภา ศาทรทประภา)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

วันที่ 27 เม.ย. 2565

ข้อเสนอแนวความคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางาน
ตำแหน่งประเภทวิชาการ
เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งชำนาญการพิเศษ

ชื่อผู้เข้ารับการประเมิน นางสาวทิพย์ธีรา รัมมณีย์

ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง นักวิชาการสิทธิมนุษยชน ระดับ ชำนาญการ

๑. ชื่อเรื่อง ข้อเสนอเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดทำเอกสารแสดงความสอดคล้องกับหลักการปารีส (Statement of Compliance: SoC) ประกอบการเตรียมการเข้ารับการประเมินสถานะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

๒. บทนำ/หลักการและเหตุผล/ความสำคัญของเรื่อง

การประเมินสถานะ (accreditation) เป็นกลไกหนึ่งภายใต้กรอบความร่วมมือเครือข่ายพันธมิตรระดับโลกว่าด้วยสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (Global Alliance of National Human Rights Institutions: GANHRI) ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลสำหรับพิจารณาความสอดคล้องของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการเกี่ยวกับสถานะของสถาบันแห่งชาติ (Principles Relating to the Status of National Institutions) หรือที่เรียกโดยย่อกันว่า หลักการปารีส (Paris Principles) ซึ่งเป็นหลักการชี้แนะขั้นพื้นฐานสำหรับการจัดตั้งและการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาประเมินสถานะตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่ GANHRI กำหนด

การพิจารณาประเมินสถานะเป็นการพิจารณาความสอดคล้องของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติใน ๒ ส่วนหลัก ได้แก่ ความสอดคล้องของกฎหมายและการดำเนินงานของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสำหรับผลของการประเมินสถานะ แบ่งออกเป็น สถานะ A หมายถึง มีความสอดคล้องกับหลักการปารีสโดยสมบูรณ์ และ สถานะ B หมายถึง มีความสอดคล้องกับหลักการปารีสเพียงบางส่วน โดยสมาชิกที่ได้รับการประเมินสถานะ A มีสิทธิออกเสียง (voting member) ใน GANHRI และมีสิทธิสมัครเป็นสมาชิกในคณะกรรมการบริหาร GANHRI ตลอดจนคณะอนุกรรมการและคณะทำงานต่าง ๆ รวมถึงการมีส่วนร่วมในเวทีสหประชาชาติซึ่งผลของสถานะที่แตกต่างกันนี้ส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการแสดงบทบาทของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในเวทีระหว่างประเทศ ในขณะเดียวกันก็สะท้อนถึงภาพลักษณ์ของรัฐบาลในการให้ความสำคัญกับประเด็นสิทธิมนุษยชนในประเทศด้วย

ธรรมนูญ GANHRI กำหนดให้สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ต้องการเข้ารับการประเมินสถานะตามหลักการปารีสยื่นคำขอต่อประธาน GANHRI และจะต้องเข้ารับการทบทวนการประเมินสถานะทุก ๕ ปี โดยจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ GANHRI กำหนด ได้แก่ การจัดทำเอกสาร

ประกอบการสมัครตามแบบที่กำหนด ซึ่งเรียกว่า Statement of Compliance with the Paris Principles หรือเรียกสั้น ๆ ว่า SoC หมายถึง เอกสารแสดงความสอดคล้องกับหลักการปารีส ประกอบด้วยข้อความ ใน ๒ ส่วนสำคัญของการเป็นสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามหลักการปารีส ได้แก่ ๑) คุณลักษณะของ สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ ๒) อำนาจหน้าที่ของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยจะมีข้อความ ในรายละเอียดตามหลักเกณฑ์พื้นฐานของหลักการปารีสครอบคลุม เช่น การจัดตั้งองค์กร ความเป็นอิสระ องค์กรประกอบของสมาชิก กระบวนการสรรหาและแต่งตั้ง ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง โครงสร้างองค์กร บุคลากร สถานที่ตั้ง งบประมาณ กระบวนการทำงาน อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ บทบาทการคุ้มครอง และส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การให้คำปรึกษา การให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมาย การเสนอให้เข้าเป็นภาคี และการปฏิบัติตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ บทบาทการเฝ้าระวัง การตรวจสอบ การรายงาน บทบาทการส่งเสริมสิทธิมนุษยชน อำนาจหน้าที่กึ่งตุลาการ และความสัมพันธ์กับหน่วยงานหรือผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียด้านสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นภาคประชาสังคม สหประชาชาติ หรือองค์กรอื่น ตลอดจนบทบาท เฉพาะในการเป็นกลไกป้องกันระดับชาติตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน เป็นต้น

การประเมินสถานะดำเนินการโดยคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (Sub-Committee on Accreditation: SCA) ภายใต้ GANHRI ประกอบด้วยผู้แทนจากสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีสถานะ A จาก ๔ ภูมิภาค ได้แก่ เอเชีย-แปซิฟิก ยุโรป อเมริกา และแอฟริกา ภูมิภาคละ ๑ แห่ง ทำหน้าที่พิจารณา เอกสารการสมัครเข้ารับการประเมินสถานะและสัมภาษณ์ผู้แทนของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เข้ารับ การประเมิน แล้วจัดทำความเห็นเสนอคณะกรรมการบริหาร GANHRI เพื่อให้การรับรองประเภทสถานะของ สถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เข้ารับการประเมินแต่ละแห่ง

SoC จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการประเมินสถานะ เนื่องจากเป็นเอกสารหลัก ที่คณะอนุกรรมการประเมินสถานะจะใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกับหลักการปารีสของสถาบัน สิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เข้ารับการประเมินนั้น ข้อมูลใน SoC ที่มีความครบถ้วนและมีการนำเสนอให้เห็น ถึงความสอดคล้องกับหลักการปารีสได้อย่างสมบูรณ์ จะอำนวยความสะดวกต่อการทำความเข้าใจของ SCA ตลอดจนลดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนและประเด็นข้อห่วงกังวลที่มีผลในขั้นการสัมภาษณ์ได้ด้วย

๓. หลักวิชาการ/แนวความคิด/ยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

ผู้เข้ารับการประเมินได้ศึกษาข้อมูล หลักวิชาการ แนวความคิด กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแผนยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อนำมาใช้ในการจัดทำข้อเสนอเพื่อ พัฒนาแนวทางการจัดทำเอกสารแสดงความสอดคล้องกับหลักการปารีส (Statement of Compliance) ประกอบการเตรียมการเข้ารับการประเมินสถานะของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ดังนี้

- ๓.๑ ธรรมนูญ GANHRI (GANHRI Statute)
- ๓.๒ ระเบียบวิธีปฏิบัติของคณะกรรมการประเมินสถานะ (SCA Rule of Procedures: RoPs)
- ๓.๓ ข้อสังเกตทั่วไปของคณะกรรมการประเมินสถานะ (SCA General Observations: G.O.)
- ๓.๔ แนวปฏิบัติของคณะกรรมการประเมินสถานะ (SCA Practice notes)
- ๓.๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐
- ๓.๖ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ๓.๗ ระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง
- ๓.๘ แผนยุทธศาสตร์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

๔. บทวิเคราะห์/ข้อเสนอ

๔.๑ บทวิเคราะห์

การเตรียมการเพื่อเข้ารับการประเมินสถานะของ กสม. มีความเกี่ยวข้องกับภารกิจของทุกสำนัก โดยมีสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานรวบรวมข้อมูล โดยการเข้ารับการประเมินสถานะในรอบปกติจะดำเนินการทุก ๕ ปี โดย กสม. จะต้องตอบคำถามและแสดงผลการดำเนินงานตามแนวคำถามที่ SCA กำหนด ซึ่งครอบคลุมอำนาจหน้าที่ของ กสม. ในทุกมิติ

ผู้เข้ารับการประเมินได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการจัดทำเอกสารแสดงความสอดคล้องกับหลักการปารีสมาตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ในคราวการสมัครเพื่อขอทบทวนสถานะเพื่อปรับจากสถานะ B เป็น A โดยจากการดำเนินการดังกล่าว ผู้เข้ารับการประเมินพบว่า การจัดทำเอกสาร SoC จำเป็นต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบ โดยจะต้องวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลตลอดระยะเวลา ๕ ปี ของรอบการประเมิน เพื่อให้เอกสาร SoC มีเนื้อหาที่สั้น กระชับ แต่ครอบคลุมผลการดำเนินงานสำคัญตลอดระยะเวลา ๕ ปี ที่จะเป็เอกสารเชิงหลักฐาน (evidence-based) ที่แสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับหลักการปารีสได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์

อย่างไรก็ดี การดำเนินการที่ผ่านมา ผู้เข้ารับการประเมินพบว่า มีปัญหาอุปสรรคหลายประการ เช่น ข้อมูลสำหรับการตอบคำถามในเอกสาร SoC แต่ละข้อมีความเกี่ยวข้องกับหลายสำนัก การตีความคำถามตามหลักการปารีสยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ข้อมูลที่ได้รับจากสำนักต่าง ๆ มีปริมาณมากและบางกรณีไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของคำถาม ประกอบกับการดำเนินการในห้วงเวลาดังกล่าวเป็นกรณีของการขอทบทวนการประเมินสถานะเพื่อยกระดับจาก B เป็น A ซึ่งไม่ได้มีกำหนดระยะเวลาเช่นเดียวกับการเข้ารับการทบทวนสถานะตามรอบปกติของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีสถานะ A และไม่ได้มีการวางแผนรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ ทำให้เนื้อหาในเอกสาร SoC ยังขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ในบางประเด็น

๔.๒ ข้อเสนอ

ผู้เข้ารับการประเมินจึงมีความเห็นว่า การจัดทำเอกสาร SoC ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์สามารถดำเนินการได้ หากมีการวางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ ด้วยการสร้างแบบฟอร์มการสอบถามข้อมูลที่มีความชัดเจน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ และการจัดทำแผนคุมกำหนดงานที่กำหนดขั้นตอนและกรอบระยะเวลาดำเนินการในแต่ละปี ผ่านการปรึกษาหารือร่วมกับทุกสำนักเพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ ตลอดจนหาหรือว่ามีสำนักใดที่มีการจัดเก็บข้อมูลในลักษณะเดียวกันเพื่อให้เกิดการแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูล ลดภาระในการให้ข้อมูลเรื่องเดียวกันซ้ำหลายครั้ง โดยควรมีการสร้างระบบฐานข้อมูลที่ชัดเจน เข้าถึงได้ง่าย

๕. แผนงาน และแนวทางการดำเนินการ

ผู้ขอรับการประเมินขอเสนอแนวทางเพื่อพัฒนาการจัดทำเอกสารแสดงความสอดคล้องกับหลักการปารีส (SoC) โดยมีแผนงานและแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประเมินสถานะของสถาบันสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้แก่ หลักการปารีส ธรรมนูญ GANHRI ข้อบังคับการประชุมของคณะอนุกรรมการประเมินสถานะ (SCA's Rules of Procedures) และกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ ศึกษา รวบรวมหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องพร้อมคำแปลอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการขอรับข้อมูล และแจ้งเวียนสำนักต่าง ๆ

๕.๓ จัดทำแผนคุมกำหนดงาน (Gantt Chart) เพื่อกำหนดขั้นตอนและกรอบระยะเวลาการดำเนินงานในแต่ละปี

๕.๔ จัดทำแบบฟอร์มข้อคำถามสำหรับรับข้อมูลจากสำนักต่าง ๆ และหารือร่วมกับสำนักต่าง ๆ เพื่อพิจารณาว่าแต่ละประเด็นข้อคำถามมีความเกี่ยวข้องกับสำนักใด ในประเด็นใดบ้าง และปรับปรุงให้มีความเหมาะสมกับผู้ใช้

๕.๕ เสนอแผนคุมกำหนดงาน และแบบฟอร์มข้อคำถามต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นเห็นชอบ เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

๖. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๖.๑ เจ้าหน้าที่สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินสถานะ และสามารถดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการประเมินสถานะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๖.๒ เพื่อใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงานในการเตรียมการเข้ารับการประเมินสถานะของสำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ

๖.๓ เพื่อดำเนินการจัดทำเอกสาร SoC ด้วยข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์และประมวลผลโดยพิจารณาจากความสอดคล้องกับหลักการปารีสเป็นสำคัญ สำหรับการเข้ารับการประเมินสถานะตามกำหนดเวลา

๗. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๗.๑ เจ้าหน้าที่สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศสามารถนำแนวทาง หลักเกณฑ์ รูปแบบ และขั้นตอนไปใช้ในการจัดทำเอกสาร SoC อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

๗.๒ เจ้าหน้าที่สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศสามารถรวบรวมและสอบทานความถูกต้องของข้อมูลได้ครบถ้วนทุกปี

๗.๓ เจ้าหน้าที่สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศสามารถจัดทำเอกสาร SoC ที่มีข้อมูลครบถ้วน แสดงถึงความสอดคล้องกับหลักการปารีสตามกำหนดเวลาการส่งเอกสารที่ SCA กำหนด

๘. เจ็อนไขความสำเร็จและอื่นๆ

๘.๑ สำนักงาน กสม. ให้ความสำคัญในเรื่องการประเมินสถานะโดยบรรจุไว้ในแผนยุทธศาสตร์ของ กสม.

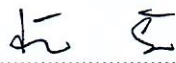
๘.๒ เจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. มีความรู้ความเข้าใจ และเล็งเห็นถึงความสำคัญของการให้ข้อมูลสำหรับการเข้ารับการประเมินสถานะ

๘.๓ เจ้าหน้าที่สำนักงาน กสม. ให้ความร่วมมือในการพิจารณาให้ข้อมูลโดยพิจารณาจากความสอดคล้องกับหลักการปารีสเป็นสำคัญ

๘.๔ เจ้าหน้าที่สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศผู้รับผิดชอบในฐานะผู้ประสานงานหลักมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การพิจารณาของ SCA กระบวนการขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคัดสรรเฉพาะประเด็นสำคัญ

๘.๖ เจ้าหน้าที่สำนักสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศผู้รับผิดชอบดำเนินการตามกำหนดเวลา มีความกระตือรือร้นที่จะติดตามความคืบหน้าของประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการติดตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากภายนอก

๘.๗ มีการจัดทำและจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ตลอดจนติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะ

ลงชื่อผู้เสนอผลงาน.....

(นางสาวทิพย์ธีรา รัมมณีย์)

นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕